

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

УХВАЛЕНО:

Вченою радою Українського державного
університету залізничного транспорту

Протокол № 9

від «27» листопада 2018 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Українського державного
університету залізничного транспорту

проф. Панченко С.В.

«27» листопада 2018 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про кваліфікаційну (випускн) роботу студента
Українського державного університету залізничного транспорту
(УкрДУЗТ)**

Ввести в дію

з «01» січня 2019 р.

С. В. Панченко

Харків 2018

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Зміст, структура та обсяг кваліфікаційної роботи.....	3
3. Основні етапи підготовки кваліфікаційної роботи.....	4
4. Науковий керівник, консультант.....	5
5. Студент і наукове керівництво.....	6
6. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи.....	6
7. Підготовка студента до захисту.....	7
8. Захист кваліфікаційної роботи.....	7
9. Порядок запровадження Положення.....	8

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цим Положенням про кваліфікаційну (випускную) роботу студента Українського державного університету залізничного транспорту (УкрДУЗТ) визначаються основні вимоги до кваліфікаційної (випускної) роботи.

1.2. **Кваліфікаційна робота** певного рівня вищої освіти - це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей щодо вирішення типових завдань діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти. На підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи рішенням екзаменаційної комісії студенту - випускнику надається диплом про здобуття вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації. Видами кваліфікаційних робіт є: дипломний проект, дипломна робота.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

- поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання теоретичних знань студента;

- робити теоретичні висновки й узагальнення, застосовувати знання при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний або практичний характер;

- напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи;
- оволодіння методикою наукових досліджень та експерименту;
- визначення рівня підготовленості випускника до самостійної практичної роботи, творчого розв'язання завдань.

1.3. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» є самостійним науковим дослідженням сучасних задач, виконаним студентом для публічного захисту.

1.3.1. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою підготовки має бути спрямована на інноваційне вирішення конкретних професійних завдань діяльності певної галузі.

1.3.2. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за освітньо-науковою програмою має бути результатом самостійно виконаного дослідження певного об'єкта (системи, обладнання, пристрою, процесу, технології, програмного продукту, інформаційної технології, інтелектуального твору, явища, економічної діяльності тощо), його характеристик, властивостей.

1.4. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» є дослідженням питання, яке має елементи наукового пошуку, виконаним студентом для публічного захисту.

2. ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. У кваліфікаційній роботі розкривається сутність сучасних задач, що розглядається, показується ступінь її наукової розробки та практичні аспекти.

2.2. За своєю структурою кваліфікаційна робота, як правило, складається з:

- титульної сторінки;

- змісту;
- переліку умовних позначень і скорочень (за потреби);
- вступу;
- розділів;
- заключних висновків (і рекомендацій);
- списку використаних джерел;
- додатків (таблиць, діаграм тощо).

2.2.1. У вступі:

- обґрунтовується актуальність теми, її наукове й практичне значення;
- дається коротка характеристика джерел, огляд літератури, яка стосується теми;
- аргументується вибір об'єкту та визначається предмет дослідження;
- визначається мета та конкретні завдання дослідження, експерименту;
- відображається його методологічна основа.

2.2.2. В розділах роботи викладається основний зміст дослідження: теоретичні основи, завдання, практичні питання, вказуються методи та способи вирішення поставлених завдань, досвід їх розв'язання тощо.

Окремий розділ може бути присвячений експерименту й опису результатів його проведення.

2.2.3. У заключній частині роботи висвітлюються теоретичні й практичні висновки дослідження. При необхідності даються рекомендації щодо їх практичного втілення.

2.2.4. За необхідності **основна частина** пояснювальної записки може включати окремо техніко-економічне обґрунтування прийнятих рішень та розрахунків економічного ефекту, а також пропозиції та заходи щодо забезпечення охорони праці, техніки безпеки, охорони довкілля.

2.3. Загальний обсяг тексту кваліфікаційної роботи для різних освітніх ступенів (надалі ОС) «бакалавр» або «магістр» та різних освітніх програм (надалі ОП) - визначається випусковою (профільною) кафедрою (за профілем освітньої підготовки). До обсягу роботи не враховуються додатки.

3. ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1 Підготовка кваліфікаційної роботи здійснюється в декілька етапів, основними з яких є:

- *підготовчого*, який починається з вибору студентом теми та отримання індивідуального завдання від керівника (наукового керівника) щодо питань, які необхідно вирішити під час переддипломної практики за обраною темою (ознайомлення зі станом проблеми, збирання фактичних матеріалів, проведення необхідних спостережень, експериментів, досліджень тощо),

- *основного*, який починається одразу після переддипломної практики й завершується орієнтовно за тиждень до захисту кваліфікаційних робіт на засіданні екзаменаційної (атестаційної) комісії (ЕК). На цьому етапі кваліфікаційна робота має бути повністю виконаною, перевіреною керівником та консультантами;

– *заключного*, який включає отримання відгуку керівника та рецензії. Виконані кваліфікаційні роботи з відгуком керівника подаються студентами на випускову (профільну) кафедру не пізніше ніж одного тижня до дня захисту у ЕК. Завідувач кафедри за результатами співбесіди зі студентом та ознайомленням з поданими матеріалами приймає рішення про допуск до захисту.

3.2. На засіданні кафедри ухвалюються теми кваліфікаційних робіт та їх наукове керівництво. Офіційно теми кваліфікаційних робіт закріплюються за поданням кафедр розпорядженням по факультету.

При необхідності тема та план кваліфікаційної роботи можуть уточнюватися або змінюватися рішенням кафедри з наступним оформленням змін.

4. НАУКОВИЙ КЕРІВНИК, КОНСУЛЬТАНТ

4.1. Для керівництва кваліфікаційною роботою студента випускова (профільна) кафедра призначає наукового керівника із числа професорів, доцентів, старших викладачів УкрДУЗТ (для кваліфікаційних робіт ОС «магістр» - з науковим ступенем) та інших навчальних і наукових закладів, а при необхідності - також висококваліфікованих спеціалістів виробництва.

4.2. Науковий керівник допомагає студентові:

- обрати тему кваліфікаційної роботи та правильно сформулювати її;
- визначити джерела пошуку та досліджень;
- скласти план кваліфікаційної роботи й узгодити графік її виконання;
- виконати й оформити її у відповідності до вимог ОС.

4.3. Науковий керівник здійснює контроль за:

- дотриманням студентом графіка виконання кваліфікаційної роботи;
- підготовкою, виконанням, написанням, оформленням кваліфікаційної роботи;
- своєчасним поданням кваліфікаційної роботи на відгук і рецензію;
- підготовкою студента до публічного захисту перед екзаменаційною (атестаційною) комісією.

4.4. Науковий керівник подає відгук про кваліфікаційну роботу студента (з висновком щодо можливості її захисту) секретарю екзаменаційної (атестаційної) комісії.

4.5. Науковий керівник під час написання роботи інформує кафедру про стан підготовки кваліфікаційної роботи.

4.6. У випадку, коли захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним і екзаменаційна (атестаційна) комісія дає згоду на повторний захист з цієї самої теми роботи, науковий керівник надає студентові необхідну допомогу з доопрацювання.

4.7. Науковий керівник має право:

- ознайомитись з рецензією на кваліфікаційну роботу студента до її захисту;
- брати участь у відкритому засіданні екзаменаційної (атестаційної) комісії, на якому захищає роботу студент, роботою якого він керував.

5. СТУДЕНТ І НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО

5.1. Студент має право:

- обирати собі наукового керівника зі складу науково-педагогічних працівників профільної кафедри або за її згодою із представників інших навчальних і наукових закладів, підприємств, установ;
- ставити питання перед випусковою (профільною) кафедрою про зміну наукового керівника, якщо для цього є поважні підстави.

5.2. Студент зобов'язаний:

- чітко дотримуватися графіку виконання кваліфікаційної роботи;
- оформити кваліфікаційну роботу відповідно цього положення, до вимог випускової (профільної) кафедри та з додержання вимог нормоконтролю у студентській навчальній звітності в УкрДУЗТ;
- аргументовано й етично реагувати на зауваження наукового керівника та рецензента, відповідати на запитання членів екзаменаційної (атестаційної) комісії та присутніх на публічному захисті кваліфікаційної роботи;

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Випускова (профільна) кафедра (за профілем освітньої підготовки), може вносити зміни до цих вимог розробляти відповідні методичні рекомендації та критерії до кваліфікаційної (випускної) роботи та ознайомлювати з ними студентів при затвердженні теми кваліфікаційної роботи.

6.2. Кваліфікаційна робота розпочинається титульною сторінкою, де зазначається офіційна назва університету, факультету та кафедри, тема, прізвище автора й наукового керівника, його вчений ступінь і звання, місто, календарний рік захисту.

6.3. На наступній сторінці подається зміст кваліфікаційної роботи, який відображає її структуру (розділи, підрозділи та т. і.) із означенням сторінок їх розміщення.

6.4. Кожна структурна частина кваліфікаційної роботи повинна бути оформлена з додержання вимог ЄСКД для оформлення студентської звітності.

Бажано витримати пропорції обсягу всіх структурних частин кваліфікаційної роботи. Зокрема, вступ і висновки в сумі не повинні перевищувати 20% її загального обсягу, а розподіл матеріалу за розділами був відносно рівномірним.

6.5. обов'язкова умова високої якості кваліфікаційної роботи - її грамотність, чітка логіка викладу, правильність мовностилістичного оформлення. Текст повинен бути старанно вивіреном автором. Відповідальність за достовірність числових, фактичних даних, цитат несе автор дослідження. Кваліфікаційна робота підлягає перевірці на належне оформлення запозичень текстів з обов'язковим посиланням на автора (джерело), цитування та інших вимог академічної доброчесності.

6.6. Після повного виконання кваліфікаційна робота переплітається та передається науковому керівнику на відгук.

7. ПІДГОТОВКА СТУДЕНТА ДО ЗАХИСТУ

7.1. Отримавши відгук наукового керівника, студент подає кваліфікаційну роботу на кафедру не пізніше ніж за тиждень до захисту відповідно до затвердженого графіку засідань екзаменаційної комісії.

7.2. Примірник кваліфікаційної роботи кафедра направляє на рецензування професорові, доцентові, старшому викладачеві інших кафедр УкрДУЗТ або інших ЗВО, а при необхідності - спеціалісту наукової установи, виробництва тощо.

7.3. Письмова рецензія подається на кафедру. Після цього вона разом з кваліфікаційною роботою, відгуком наукового керівника, а також інших фахівців (якщо такі є) передається до екзаменаційної (атестаційної) комісії.

8. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

8.1. До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану.

8.2. Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні спеціально створеної екзаменаційної (атестаційної) комісії.

8.3. Екзаменаційна (атестаційна) комісія заслуховує відгук наукового керівника, рецензію та автора кваліфікаційної роботи.

8.4. Для виступу автора кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною (атестаційною) комісією рекомендовано надавати:

студентам ОС «бакалавр» - до семи хвилин;

студентам ОС «магістр» - до десяти хвилин.

Усний виступ студента на відкритому засіданні екзаменаційної (атестаційної) комісії повинен містити в собі, зокрема:

- чітке формулювання задач;

- виклад зроблених автором узагальнень, висновків, рекомендацій.

Студент зобов'язаний також по суті відповісти на запитання членів екзаменаційної (атестаційної) комісії та присутніх, дати аргументовані роз'яснення щодо критичних зауважень рецензії.

8.5. Рішення про оцінку дипломної роботи приймається на закритому засіданні екзаменаційної (атестаційної) комісії. Визначальними критеріями при цьому виступають самостійність, теоретичний рівень, новизна, практична значимість рекомендацій, уміння студента вести дискусію, аргументовано захищати свою концепцію й висновки, відсутність запозичень та дотримання принципів академічної доброчесності.

8.6. Студентові, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, за рішенням екзаменаційної (атестаційної) комісії присвоюється відповідний ступінь вищої освіти, видається документ про вищу освіту встановленого зразка, а також додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання.

8.7. Кваліфікаційна робота, рецензія, відгук наукового керівника здаються до архіву УкрДУЗТ.

8.8. Тема та оцінка кваліфікаційної роботи заноситься в додаток до диплома випускника, залікову книжку й особисту картку студента.

8.9. За пропозицією екзаменаційної (атестаційної) комісії кращі кваліфікаційні роботи відзначаються.

8.10. Студент, який під час підсумкової атестації отримує незадовільну оцінку, відраховується з УкрДУЗТ. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

9. ПОРЯДОК ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Порядок цього Положення, а також зміни та доповнення до нього вносяться наказом ректора після ухвалення Вченою радою університету.

Проректор з науково-педагогічної
роботи

С.І. Приходько

Начальник навчально-методичного
центру

Д.В. Шумик